

[Steen Folke.]

Indførelsen af den varige hjælp må betragtes som et stort socialt tilbageskridt for arbejderklassen. Der er i realiteten tale om en konjunkturbestemt social pension på et yderst lavt niveau. Man kan derfor ikke betragte den varige hjælp isoleret, men må se den i sammenhæng med pensionslovene, især invalidepensionsloven. Der er her i de forløbne år sket en kolossal stramning af de tildelte invalidepensioner.

Nettotilgangen af invalidepensionister toppede i 1971-72 med 11.000, i 1973-74 faldt den til 5.000, i 1974-75 til 3.000, og for 1976 har regeringen kun afsat penge til en tilgang på 1.000 invalidepensionister. Dette er på ingen måde ensbetydende med, at nedslidningen af arbejdskraften i det kapitalistiske produktionsræs skulle være blevet mindre i disse år. Tværtimod er den intensiveret på grund af arbejdsprocessens intensivering, på grund af arbejdsløsheden, den økonomiske krise, hvor mange er bange for at melde sig syge, og hvor samme produktion ofte varetages af et færre antal arbejdere.

Man kan derfor frygte, at et stort antal nedslidte og invaliderede arbejdere, som tidligere trods alt kunne få en retssikret ydelse, f. eks. i form af invalidepension, vil overgå til den skønsmæssigt fastsatte varige hjælp.

En anden gruppe, som meget nemt vil kunne indplaceres på varig hjælp ud fra en kapitalistisk logik, er de over 50-årige arbejdsløse. Det anses normalt for håbløst at revaliderer denne gruppe og især i dag med den store arbejdsløshed.

En anden gruppe, som kan risikere at få varig hjælp, er de enlige forsørgere, som på grund af mange børn ikke er i stand til at påtage sig erhvervsmæssigt arbejde i overskuelig tid.

Det er oplagt, at den varige hjælp vil kunne benyttes som trussel af den sociale forvaltning. Hvis ikke klienten underkaster sig revalidering, social eller lægelig behandling, risikerer vedkommende at blive sat på varig hjælp. Da det har så stor økonomisk betydning for den enkelte, om han eller hun bliver indplaceret på varig eller forbigående hjælp, forekommer det i øvrigt urimeligt, at der i både lov og cirkulære er så få og så vage retningslinjer for, hvornår klienterne skal placeres på varig hjælp.

Når der som i bistandsloven i den grad opereres med skøn, er det meget vigtigt, at der findes en ankemulighed, og der er da også mulighed for at anke de fleste afgørelser i bistandsloven. Hjemmehjælp er en undtagelse. Men problemet er imidlertid generelt, at det er forbandet svært at anke et skøn. F. eks. indeholder loven næsten ingen reelle rettigheder for klienten med hensyn til udmåling af hjælpen. Der skal således i den forbigående hjælp tages hensyn til det hidtidige levestandard inden for, som det hedder, rimelige grænser og endvidere til et fremtidigt levestandard.

Overalt i lovtæksten står der „må“ og „kan“, og på grund af denne meget vage udformning af loven er det meget vanskeligt at få omstødt en afgørelse truffet af en kommune, især med hensyn til selve udmålingen af hjælpen, hvor der allerede i dag er horrible forskelle fra den ene kommune til den anden.

Således findes der kommuner, der spiser unge arbejdsløse af med 135 kr. om ugen i hjælp til underhold, mens taksten i København f. eks. for en enlig ung er 255 kr. om ugen.

Endvidere kan de nye amtsankenævns uafhængighed i høj grad drages i tvivl, da det er de samme personer, der skal rådgive kommunerne og være mellemankeinstans. Nævnet vil derfor nemt komme til at træde sig over tærne, hvis det omgør en afgørelse truffet af kommunen, der bygger på regler, som amtsocialcentret selv har været med til at udarbejde.

Endvidere er det kritisabelt, at der ikke er åbnet mulighed for, at klienten kan forelægge sin sag for amtsankenævnet ved personligt fremmøde, da det forringer klientens retsstilling, at han eller hun ikke kan give en mundtlig fremstilling af, hvad der er problemet. Ikke alle er jo lige dygtige til at meddele sig skriftligt, og ankenævnet har derved for det meste kun forvaltningens fremstilling af problemet at lægge til grund for afgørelsen.

Jeg kan ikke nå at komme ind på en lang, lang række andre problemer i forbindelse med bistandslovens ikrafttræden, men jeg vil understrege, at forespørgerne i dag, SF, DKP og VS, ikke på nogen måde har tillid til, at bistandsloven vil være en vældig god lov for brugerne af det sociale system.